

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus III. De causis ob quas à Missa audienda fideles excusantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

ARTICVLVS III.

De causis ob quas à Missa audienda Fideles excusantur.

MVLTA sunt causæ excusantes à Præcepto Missam audiendi. *Primò excusat impotentia corporalis*, dum scilicet non potest quis ob ægritudinem locum adire in quo Sacrum celebratur, aut si potest, non tamen sine periculo morbum augendi, aut relabendi.

Secundo excusat impotentia moralis, cum scilicet non potest quis Missam audire, sine graui damno temporalis, proprio, vel alieno: quæ ratione excusantur custodes arcium, ouium, armentorum, vinearum, vetchores mercium, & similes, quando non possunt res sibi commissas sine periculo ad tempus dimittere, vt sacro intersint. Quo modo etiam excusantur *nutrices*, quæ infantes quos lactant ad Ecclesiam deferre non possunt, nec sine periculo domi relinquere. Item *iter agentes*, quando si Sacrum audiant, periculum est ne socios itineris amittant, indeque damnum aliquod percipiant, quia viam ignorant, latrones timent, &c.

Tertiò excusat impotentia spiritualis, vt si quis sit excommunicatus, vel interdictus: ille enim etsi sit toleratus, non potest cum aliis communicare in diuinis, quamuis alij cum illo communicare possint, quandiu est toleratus. Hoc autem procedit, quando non stat per illum quin à censura absoluat, tunc enim peripicuum est eum non teneri audire Sacrum.

Sed quid si absolutionem obtinere negligat? Alii dicunt quòd etsi tunc peccet mortaliter, non procurando absolutionem à censura, cum potest eam obtinere; ex hypothese tamen quòd eam non procuret, non obligatur Præcepto audiendi Missam, adeoque contra illud non peccat Missam non audiendo. Et inde colligunt, carcere detentos non teneri

Missam audire, etsi non nisi per eos stet, quin ab e
vinculo se expediant. Quia Præceptum Ecclesie
audienda Missa non obligat ad tollenda eiusmodi
remota impedimenta, sed ut cum amota fuerint
Missam audiatur. Verum si hæc, & similia impedimen-
ta facile tolli possunt, & per meram incuriam non
tolluntur, durum videri potest quod ea non tol-
lens ut Missam audiat, cogitans de ea audienda, non
peccet contra præceptum Missam audiendi, nec te-
neatur in confessione de eo arare, se die Festo Missam
non audivisse, cum facile posset.

Nonnulli probabiliter existimant, eum qui tem-
pore interdicti habet privilegium audiendi Missam
non teneri eam audire diebus Festis. Verum alij pro-
babilius oppositum docent, quia per interdictum
non tollitur præceptum, de audienda Missa, sed ap-
ponitur impedimentum excusans ab impletione il-
lis præcepti. Quare ablato per privilegium eo in-
pedimento, iam præceptum incipit de novo vi-
suam exercere, & obligare. Nec mirum quod quis
teneatur uti suo privilegio, quando usus ille est ne-
cessarius, ut impleatur præceptum sub mortali obli-
gans, ut hic contingit.

*Ab hoc Præcepto excusat non solum impotentia spiri-
tualis propria, sed etiam aliena.* Unde mater filia pe-
riculum timens, si Ecclesiam adeat, potest cum illa
domi manere, quoad Missam celebratur. Puella vero
honestaque scit se inhonestè concupiscendam, si
ad templum vadat, potest ut ruinam proximi ca-
veat, ab auditione Sacri interdum abstinere; non
tamen ad id tenetur, cum utatur iure suo. Dico in-
terdum, nam longo tempore ab ingressu templi ab-
stinere, ad vitandum peccatum alterius, nullo modo
licitum videtur.

*Quarto excusat obedientia, ut cum famulus Missam
omittit, ne heri morosi à quo alias malè habere-
tur, iussa detractet. Si tamen nullum imminet
græve incommodum, tenetur famulus Missam au-
dire.*

dire, potius quàm quod ab heo ipsi præceptum est, exequi. Hinc etiam non debet fœmina Missam die Festo omittere, etsi timeat se propterea à marito verbis duriusculis excipiendam. Ea enim non est causa sufficiens, vt præceptum sub mortali obligans prætermitti possit.

Quinto excusat consuetudo, qua ratione excusantur mulieres, quæ aliquo tempore post mortem mariti domo non exeunt. Quod aliqui ita extendunt, vt liceat viduis per integrum annum domi se continere, etsi interim Missam non audiant, si talis est loci consuetudo, vt sine iactura honoris citius exire non possint. Ex hoc etiam capite excusari possunt fœminæ, quæ aliquo longiori tempore à partu domo egredi non solent, iuxta loci consuetudinem; est opus citius sine periculo corporali foras prodire.

Sexto excusat charitatis opus, vt cum aliquis ne infirmum deserat, Missam omittit. Non est autem necesse vt infirmus sit in extremo vitæ periculo, sed sufficit quod grauius ægrotet, & medicamentum vel cibus ei porrigendus sit, circa tempus Celebrationis Missæ, neque sine incommodo differri possit. Imò probabile est Præceptum audiendi Missam, cum sit merè humanum, non adeo stricte obligare, quin tibi liceat Sacrum omittere, quando grauius ægrotans instanter rogat ne eum deserat; ita vt non sine aliqua molestia, & animi anxietate absentiam tuam passurus sit.

Hinc autem à fortiori colligitur, hominem iuste excusari à Præcepto audiendi Missam, non modo quando tenetur ex Præcepto confiteri, nec potest vtrique Præcepto satisfacere, sed etiam quando sine graui damno spirituali, non potest differre cōfessionem alioqui minime præceptam, vt contingeret si quis in tubilæo non posset a grauibus peccatis absolutionem obtinere, nisi Sacrum in die Festo omitteret. In hoc enim casu aliisque similibus, Charitas

